

DIN LUME

Cătălina PANAITESCU

Break a Leg!

sau

Cum am produs două spectacole la Edinburgh

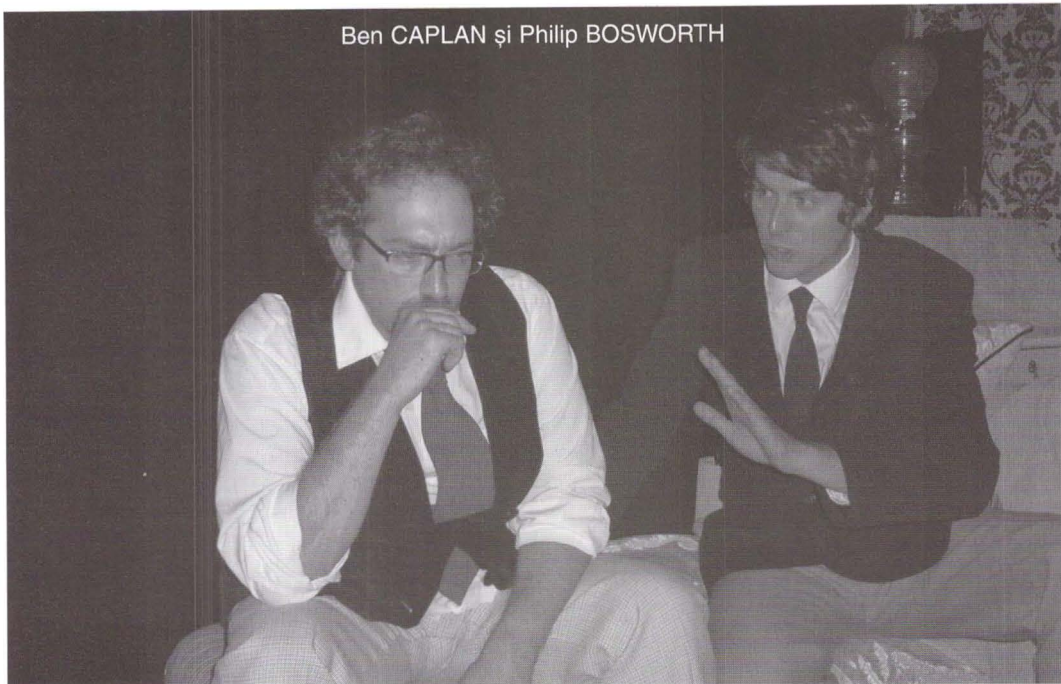
Scriu în ultimele zile ale Festivalului de Teatru de la Edinburgh. Au trecut petrecerile și cimpoaiele scoțiene. Noi am avut cronici bune, iar acum ne pregătim de plecare. Camionul este încărcat și mâine vom fi din nou pe drum. *Break a leg!*

Povestea lui **Hedda Gabler** (de Henrik Ibsen, adaptată de Judith Elliot și John Elsom) și **Omul viitorului a murit** (de John Elsom) a început în aprilie 2006 cu un anunț al ambasadei Norvegiei la Londra. Cu ocazia Centenarului Ibsen, autoritățile norvegiene au anunțat un concurs de granturi pentru sezonul Ibsen organizat de Hill Street Theatre în cadrul lui „Edinburgh Fringe Festival, 2006”. Am aplicat și am obținut grantul care ne-a fost oferit cu condiția să avem și alte surse de finanțare. Care nu existau la momentul respectiv. Însă ne-am bazat pe entuziasmul și prietenii care ne erau alături.

Primul pas a fost să înființăm Compania Open Secret, care avea doi reprezentanți la Londra: John Elsom și subsemnata. Apoi am răspândit ideea în orice ocazie posibilă. De la Craiova Shakespeare Festival la mese rotunde la British Library – am participat la tot soiul de seminarii, conferințe și festivaluri, iar lumea a răspuns pozitiv. Aveam nevoie de încurajare. Cu banii de la ambasada norvegiană am plătit chiria la Hill Street și așa ne-am angajat să aducem două spectacole: *Hedda Gabler* și *Omul viitorului a murit* – text care întrebă ce s-a întâmplat cu Istoria viitorului a lui Eilert Lovborg. A reușit Tesman să o rescrie alături de Thea Elvsted ori viitorul este ceva despre care știm numai că se va întâmpla? O piesă cu introspecții filosofice care aduce în discuție teme ca sărăcia din lumea a treia, ce trebuie abolită, schimbările de climă ce trebuie ținute în frâu, și, nu în ultimă instanță, viitorul omenirii ce poate și trebuie controlat.

Acestea fiind zise, pasul următor a fost găsirea investitorilor și formarea echipei artistice. Cele două acțiuni s-au desfășurat în paralel, perioadă în care unii dintre investitori deja și-au arătat sprijinul. Moral și financiar. Între timp, am găsit un regizor și un scenograf care s-au arătat foarte doritori să ni se alăture. La finele lunii mai, reușiserăm să aducem și o parte din distribuție. Au mai apărut și alți investitori și, în ciuda faptului că nu stăteam deloc bine financiar, perspectivele erau încurajatoare. Ne puteam gândi la realizarea unor producții mai sofisticate. La sfârșit de mai, regizorul și-a dat demisia. După o săptămână, scenograful s-a hotărât să plece, iar actorii nu mai vroiau să continue pentru că... regizorul și scenograful au plecat! Cu o lună înainte de repetiții a trebuit să reluăm tot procesul de formare a echipei artistice. În august trebuia să ieșim la rampă cu două premiere, iar cale de întoarcere nu exista. Sponsorii cereau rapoarte, la teatru, în

Ben CAPLAN și Philip BOSWORTH

Edinburgh, era timpul să începem campania de publicitate, iar noi, la Londra, habar nu aveam cine va fi Hedda.

Din nou am apelat la prieteni și lucrurile au mers spre mai bine. Am găsit regizorii, iar ei au reformat echipa artistică. Regizorul austriac Christian Winkler a preluat *Hedda Gabler*, iar Lucy Skilbeck din Australia s-a luptat cu angoasele din *Omul viitorului a murit*. Am avut o echipă extrem de cosmopolită și foarte dedicată întregului proiect. Ben Caplan (actor al Naționalului londonez, care tocmai își încheiase colaborarea cu Mike Leigh în spectacolul *2000 de ani*); Josie Walker (actriță nominalizată de două ori la Premiul Olivier); Ronan Paterson (producător și actor la Abbey Theatre, Dublin); Audrey Leybourne (vedeta *musicalurilor My Fair Lady* și *Olivier!* din West End); Philip Bosworth, Lucinda Cowden, Tamera Howard și Pip Swallow – cunoscuți publicului britanic din apariții frecvente în filme și la televiziune. Am început repetițiile: două săptămâni pentru *Hedda*; două pentru *Omul viitorului a murit* și o ultimă săptămână pentru ambele producții, cu decor și costume. Un timp extrem de scurt, foarte condensat, însă nu neobișnuit pentru o companie ce exista numai de trei luni și care avea două spectacole în Fringe. Întâlnirile de producție erau întotdeauna foarte intense și pozitive. Totul mergea atât de bine încât începuserăm să ne facem griji... *Break a Leg!* Curând, am descoperit că nu este numai o expresie. Audrey Leybourne, interpreta d-rei Tesman, și-a fracturat șoldul după ce s-au terminat repetițiile la *Omul viitorului a murit*. Nu mai putea continua turul de forță de la Edinburgh! Norocul a venit de la Belfast(!) în persoana lui Brigid Erin Bates care a repetat la Londra timp de câteva zile, ca apoi, să creeze la Edinburgh o superbă d-ră Juliana Tesman.

Cu o săptămână înainte de plecare, am avut echipa completă și pregătită să întâmpine publicul din Scoția. Între timp, am pregătit campania de marketing și logistica turneului – cazare, transport, plăți și sute de asigurări. Lucru deloc ușor,

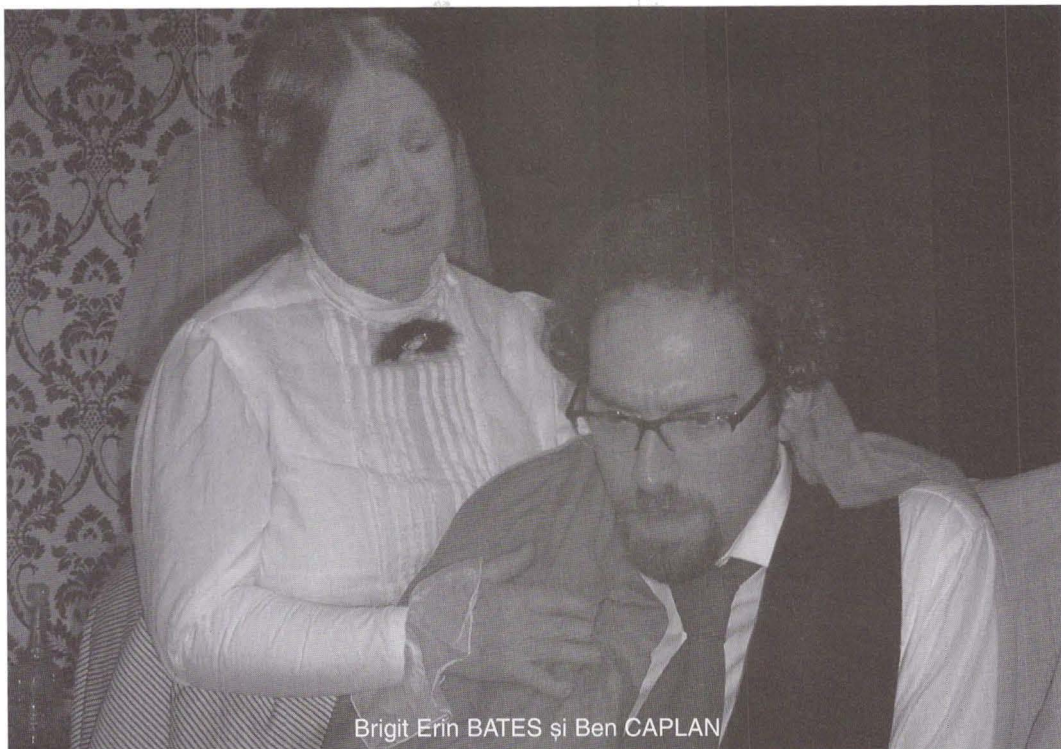
având în vedere strictețea regulilor de „health and safety“ britanice. Însă, pas cu pas, am reușit să punem pe picioare o echipă mică, dar încheată. A fost un efort uriaș din partea tuturor, însă satisfacția venea din faptul că am reușit toate acestea 100% în mod independent. Nu trebuia să dăm socoteală nimănui pentru opțiunile noastre și nu ne-am supus decât instinctului și viziunii noastre.

Hedda Gabler și *Omul viitorului a murit* s-au jucat în seri alternative, șapte zile pe săptămână, timp de o lună. Campania de marketing se derula în fiecare zi de dimineața până la ora începerii spectacolului. Este o provocare să aduci public în sală când, numai în Fringe, la Edinburgh erau programate peste 28.000 de producții, prezentate de aproximativ 2000 de companii în cele 261 de locații! Hill Street Theatre este o fostă lojă masonică din secolul al XVI-lea, literalmente o bijuterie arhitecturală, cu o capacitate de 120 de locuri. La o participare de 40%, am calculat nu numai că vom returna banii investitorilor, dar vom face și profit. Media de spectatori în Fringe este de trei. Într-o seară am avut numai doi spectatori. A fost deprimant. Unul dintre ei era producătorul Festivalului de Teatru din Teheran. După spectacol a felicitat actorii și a invitat toată trupa la Teheran în primăvara lui 2007. Vestea a fost confirmată la câteva zile după reprezentație într-o întâlnire ulterioară.

Prima săptămână de Fringe a fost crucială. Aveam nevoie de cronici, de stelute (puțini sunt cei care au timp să citească cronicile sutelor de spectacole ce se desfășoară zilnic! – se merge pe stelute și recomandări) și le-am obținut. Publicul a fost atras de faptul că prezentam un text clasic combinat cu o piesă nouă. În timp, am început să avem săli pline. Cu toții promovam și vindeam două producții care mergeau foarte bine. Una dintre criticile aduse *Heddei* a fost că spectacolul este prea bun pentru Fringe. Iarăși ne făceam griji. *Break a leg!* Și s-a întâmplat. Producătorul a făcut o entorsă și nu se putea deplasa decât în cârje. Lucru care s-a întâmplat spre sfârșitul sezonului spre neazul lui și hazul celorlați...

Ne-am pus întrebarea ce înseamnă succes la Edinburgh. Cronici bune, vânzări de bilete, săli pline, invitații la alte festivaluri, o stagiune în West End? Toate aceste sunt interdependente, deoarece cronicile bune aduc succes de casă, publicul este interesat, iar producătorii au ce vinde. Este un mecanism care funcționează. Dacă bifezi toate acestea, succesul pare asigurat. Însă ceea ce mulți producători vestici ignoră este viziunea pe care o ai când pornești la drum. Transport, cazare, marketing, salarii, costume, diurne, materiale – am avut grijă ca toate acestea să fie rezonabile și livrate la termenele promise. Însă dacă se ignoră factorul uman, pericolul de a eșua devine iminent. Substratul estetic-filosofic, credința în valori și principii fundamentale au fost motoarele care ne-au determinat să mergem mai departe. Am crezut în cele două piese și, de asemenea, în echipa care a creat *Hedda Gabler* și *Omul viitorului a murit*. Urmarea: cronici pozitive; un public extraordinar; am fost invitați la patru festivaluri internaționale de teatru: Hong Kong, Oslo, Teheran și București. În prezent, suntem în negocieri pentru un sezon în West End. *Break a leg!*

Compania Open Secret – Hedda Gabler, de Ibsen, adaptarea Judith Elliott și John Elsom; Omul viitorului a murit de John Elsom. Producător: John Elsom. Company Manager: Cătălina Panaitescu. Regia: Christian Winkler, Lucy Skilbeck. Scenografia: Kevin Freeman. Cu: Josie Walker/Pip Swallow (*Hedda Gabler/Femeia în negru*), Ben Caplan (*George Tesman*), Philip Bosworth (*Eilert Lovborg*), Lucinda Cowden (*Thea Elvsted*), Ronan Paterson (*Brack*), Brigid Erin Bates (*D-ra Juliana*), Tamera Howard (*Bertha*). Data premierei: 5/6 august 2006.

Brigit Erin BATES și Ben CAPLAN

Extrase de presă:

Hedda Gabler de Ibsen, adaptată de Judith Elliott și John Elsom

„Așa cum Hedda încearcă să se elibereze de chingile unei căsătorii monotone, Open Secret a adus la viață un spectacol plin de forță, convingător, diferit de montările închistate și banale de până acum... Josie Walker este într-adevăr seducătoare...” (*The List*)

„...O distribuție extraordinară, un decor superb și o mizanscenă răvășitoare...” (*Your voice*)

„Este real: o Hedda fermă, cuceritoare, absolut profesionistă... costume superbe într-un spectacol excepțional... O reprezentație de clasă pe care o recomand din toată inima...” (*Edinburgh Guide*)

„Ceea ce frapază este că toate elementele funcționează, și, în plus, deslușesc și redescoperă un clasic arhicunoscut.” (*The Stage*)

„Ibsen este reinventat în culori splendide...” (*The List*)

Omul viitorului a murit de John Elsom

„Piesa lui John Elsom ne duce cu gândul la Shaw și Ibsen... Ca și în *Hedda Gabler*, compania Open Secret se desfată în a ne da peste cap așteptările legate de personaje aparent familiare. Ben Caplan creează un Tesman agil, un intelectual gata să preia inițiativa; Judecătorul Brack pare mai uman în interpretarea lui Ronan Paterson; până și servitoarea Bertha este mult mai ambițioasă și determinată decât și-ar fi imaginat Ibsen vreodată...” (*The Stage*)

„Dialog inteligent și incitant, într-o piesă cu personaje polivalente, bine studiate, care te acaparează imediat... Complex, intens, provocator...” (*Three Weeks*)

„Un teatru inteligent și relaxant...” (*Daily Telegraph*)